

**Parengta projektui „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra
“ (Nr. 09.2.2-ESFA-V-729-01-0001)**

Edukacinė prorama „Šiuolaikinio šokio menas“

Programa skirta: 6–12 klasių mokiniams

Vieta: Vyčio Jankausko šokio teatras, Šeškinės 3130, Vilnius, Šokio teatras PADI DAPI Fish, Kretingos g. 4–37, Klaipėda, Kauno šokio teatras Aura, M. Daukšos g. 30 A, Kaunas arba Laisvalaikio centras „7 mūzos“, Gedvydžių g. 17, Vilnius

Edukacijos tikslas: supažindinti mokinius su pagrindiniais šiuolaikinio šokio principais.

Edukacinio užsiėmimo metu mokiniai supažindinami su šiuolaikinio šokio ištakomis, raida bei dabarties tendencijomis, pagrindiniais šiuolaikinio šokio principais, ugdančiais gebėjimą laisvai, organiškai ir išraiškingai judėti erdvėje ir laike.

Šiuolaikinis šokis – scenos meno forma, atsiradusi 20 amžiaus pradžioje, kaip tam tikra reakcija į nusistovėjusias baleto meno konvencijas. Terminas *šiuolaikinis šokis* neišreiškia vienos specifinės šokio technikos, o apima daug įvairių šokio sistemų ir metodų, atsiradusių iš modernaus ir postmodernaus šokio tradicijų. Taip pat šis terminas apima įvairias vis dar besivystančias judėjimo filosofijas, kurios grindžiamos žmogaus kūno, kūno ir sąmonės tarpusavio ryšių studijomis.

Tai šokio performanso žanras, tapęs vienu iš vyraujančių žanrų, skirtų profesionaliai apmokomiems šokėjams visame pasaulyje, sulaukęs ypač didelio populiarumo JAV ir Europoje. Perėmė šokio techniką iš klasikinio, moderniojo, džiazio šokio stilių, ateityje įtraukė elementus iš daugelio kitų šokių stilių. Šokama basomis arba su kojiniųėmis.

Yra keletas terminų, kurie skirtingose šalyse vartojami norint nusakyti šį šokio žanrą.

Šiuolaikinis šokis – angl. *contemporary dance*. Šį terminą dažniau vartoja Europoje, jis siejamas su Europos šiuolaikiniu šokiu, pradėtu kurti XX a. viduryje.

Modernus šokis – angl. *modern dance*. Ši sąvoka vartojama, kai kalbama apie žanro pradininkus JAV – Marthą Graham (1894–1991), Jose Limoną (1908–1972) ir kitus vėliau JAV kūrėjus choreografus. Vokietijoje Rudolfas Labanas (1879–1958), Kurtas Joosas (1901–1979) diegė naujoves, formuodami išraiškos šokį ir šokio teatrą, kurio žymiausia šių laikų kūrėja buvo Pina Bausch (1940–2009).

Postmodernus šokis – angl. *postmodern dance*. Ši sąvoka siejama su šokio kūrėjais, dirbusiais po XX a. 7-ojo dešimtmečio, ypač daug dėmesio skyrusiais eksperimentavimui šokyje, ieškant naujų formų, prasmų. Žymiausias atstovas – JAV kūrėjas Mercas Cunnighamas (1919–2009).

Isadora Duncan (1877–1927) – šiuolaikinio šokio pirmtakė, pirmoji pradėjusi laužyti griežtus baleto kanonus ir daryti viską priešingai – šokti basa aikštėse, apsirengusi lengvomis graikiškomis tunikomis. Ji pati kūrė savo šokius, taip suteikdama moterims daugiau reikšmės, nes balete kaip kūrėjai dominavo vyrai, o moterims, suvaržytoms ankštomis suknelėmis, kietais nepatogiais šokio bateliais, tekdavo tik atlikėjų vaidmuo. Tačiau, nepaisant termino, šiuolaikinis šokis, viena vertus, turi labai daug išraiškos laisvės, kita vertus, yra tam tikros technikos, judėjimo stiliai, kurių mokantis formuojasi laisvas ir paslankus kūnas. Tačiau tai nėra bet koks šokis, pavyzdžiui, ritminis judėjimas, panašus į tai, ką šoka šokėjai už pop dainininkų nugarų.

Lietuvoje modernaus ir šiuolaikinio šokio istorija prasidėjo nuo Danutės Nasvytytės (1916–1983) ir jos Kaune 1939 m. įsteigtos Ritminės gimnastikos ir išraiškos šokio studijos, kurią ji įkūrė baigusi Juttos Klamt išraiškos šokio mokyklą Berlyne. D. Nasvytytės mokinė Kira Daujotaitė (g. 1921) Kaune 1944 m. įkūrė išraiškos šokio kolektyvą, kuris 1969 metais buvo pavadintas išraiškos šokio kolektyvu „Sonata“ ir gyvavo iki 1984 metų. Birutė Letukaitė, buvusi Kiroso Daujotaitės mokinė ir „Sonatos“ šokėja, 1980 metais Kaune įkūrė savo kolektyvą – moderniojo šokio studiją „Aura“, kuris nuo 1995 metų yra Kauno miesto savivaldybės šokio teatras „Aura“, pirmasis profesionalus moderniojo šokio teatras. Letukaitė iki šiol yra jo direktorė ir meno vadovė. 1989 metais Kaune Birutė

Letukaitė surengė pirmąjį modernaus šokio festivalį Lietuvoje, kuris dabar vadinasi „Auros“. Nuo 1995 metų, kai Vilniuje buvo įkurtas Lietuvos šokio informacijos centras (LŠIC).

Praktinė dalis: Praktinė dalis prasideda apšilimo bei tempimo pratimais, tęsiama per judesio junginius ant žemės ir vystoma iki fiziškai intensyvių ir dinamiškų frazių. Mes tyrinėsime kūno judėjimo būdus, kad galėtume efektyviau, greičiau ir sklandžiau kilti bei leistis ant žemės. Išnaudosime gravitaciją ir grindis kaip šokio partnerius, kurie gali mums padėti bei suteikia galimybę tiek judėti praradus pusiausvyrą, tiek pakilti aukštiesiems šuoliams. Pamokos dalyviai skatinami išnaudoti savo stipriąsias puses bei treniruoti silpnąsias. Pateikiamos praktinės trumpos šokio improvizacijos užduotys lavina gebėjimą išradingai ir kūrybingai šokiu atskleisti fizines savo galimybes, išreikšti emocijas.